

Barnkonventionsutredningen

Domarförbundet
24 april 2020

Utredningen

- Anders Hagsgård – särskild utredare
- Tre sekreterare
- 9 experter
 - Anna Nordström, Ida Lönneborg (Justitiedepartementet) och Christopher Carlson (Arbetsmarknadsdepartementet)
 - Karin Sjömillå Fagerholm (Barnombudsmannen)
 - Sara Philipson (Barnrättsexpert)
 - Helena Corell (Domstolsverket)
 - Elisabet Fura (tidigare Chefs-JO och domare i Europadomstolen)
 - Anne Ramberg (tidigare generalsekreterare Advokatsamfundet)
 - Rebecca Thorburn Stern (lektor i folkrätt Uppsala universitet)

Uppdrag #1

- Kartlägga hur svensk lagstiftning och praxis stämmer överens med rättigheterna i barnkonventionen.
- Artiklarna 1–42
- Analysera innebörd utifrån svenska förhållanden
- Inte lämna förslag

Uppdrag # 2

- Barnets bästa och rätt att komma till tals
- Transformerade bestämmelser
- Hur tolkas bestämmelserna i praktiken?
- Båda uppdragen redovisas november 2020

Förarbeten

- Proposition om godkännande av barnkonventionen (prop. 1989/90:107)
- Barnkommitténs betänkanden
 - Barnkonventionen och utlänningslagen (SOU 1996:115)
 - Barnets bästa i främsta rummet (SOU 1997:116)
- Hur svensk lagstiftning och praxis överensstämmer med rättigheterna i barnkonventionen – en kartläggning (DS 2011:37)
- Barnkonventionen blir svensk lag (SOU 2016:19)
- Inkorporering av FN:s konvention om barnets rättigheter (prop. 2017/18:186)

Barnkonventionspaketet

Kartläggning

INKORPORERING

TRANSFORMERING

VÄGLEDNING

KUNSKAPSLYFT

Andra vi träffat

Hearing myndigheter

SKL

Barnrättsorganisationer

Andra utredningar

Almedalen

Advokatsamfundet

Barnrättsdelegationen

Riksidrottsförbundet

Elevorganisationer

Barnombudsmannens referensgrupp

Barnkonventionen

- 54 artiklar och 41 materiella artiklar – 42 blir lag
 - Vårdnad om barn, åtskiljande från föräldrar, frihetsberövande, skola, sjukvård, socialtjänst, kultur, narkotika, skydd mot utnyttjanden, familjeåterförening, privatliv, religionsfrihet, mm
- 4 grundprinciper
 - Icke diskriminering (artikel 2)
 - Barnets bästa (artikel 3)
 - Rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6)
 - Åsiktsfrihet och rätten att bli hörd (artikel 12)
- 3 tilläggsprotokoll – blir inte lag
 - Barn i väpnade konflikter (2003)
 - Försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi (2007)
 - Klagomålsförfarande – Sverige ej tillträtt

ART.
1

Definition av barn.

ART.
2

Icke-diskriminering.

ART.
3

Barnets bästa.

ART.
16

Rätt till privat- och familjeliv.

ART.
17

Massmediers roll.

ART.
18

Uppfostran och utveckling.

ART.
31

Vila och fritid.

ART.
32

Skydd mot ekonomiskt utnyttjande.

ART.
33

Skydd mot narkotika.

ART.
4

Genomförande av rättigheterna.

ART.
5

Föräldrarnas ledning.

ART.
6

Rätt till liv, överlevnad och utveckling.

ART.
19

Skydd mot våld och övergrepp.

ART.
20

Alternativ omvårdnad.

ART.
21

Adoption.

ART.
34

Skydd mot sexuellt utnyttjande.

ART.
35

Förhindrande av handel med barn.

ART.
36

Skydd mot annat utnyttjande.

ART.
7

Rätt till namn och medborgarskap.

ART.
8

Rätt att behålla sin identitet.

ART.
9

Åtskiljande från föräldrar.

ART.
22

Barn på flykt.

ART.
23

Barn med funktionsnedsättning.

ART.
24

Rätt till hälsa och tillgång till hälso- och sjukvård.

ART.
37

Skydd mot tortyr och dödsstraff.

ART.
38

Skydd mot väpnade konflikter.

ART.
39

Rehabilitering.

ART.
10

Familjeåterförening.

ART.
11

Olovligt bortförande.

ART.
12

Åsiktsfrihet och rätten att bli hörd.

ART.
25

Översyn avseende barn som omhändertagits.

ART.
26

Social trygghet.

ART.
27

Rätt till skälig levnadsstandard.

ART.
40

Straffprocess och kriminalvård.

ART.
41

Förhållande till mer långtgående bestämmelser.

ART.
42

Informations-skyldighet om konventionen.

ART.
13

Yttrande- och informationsfrihet.

ART.
14

Tanke-, samvets- och religionsfrihet.

ART.
15

Förenings- och mötesfrihet.

ART.
28

Rätt till utbildning.

ART.
29

Utbildningens syfte.

ART.
30

Minoriteter och urfolk.

Barnkonventionen forts.

- Är tillämplig på samtliga rättsområden.
- Rättigheterna i konventionen hänger samman och förutsätter varandra.
- Tydliggör barnet som rättighetsbärare.
- En del artiklar är allmänt hållna med vaga formuleringar och med utrymme för tolkning.
- Saknar svensk originaltext.
- Originaltexterna är arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska.
- Språkversionerna har lika giltighet (artikel 54).
- Viktigt att utgå från originaltexterna.

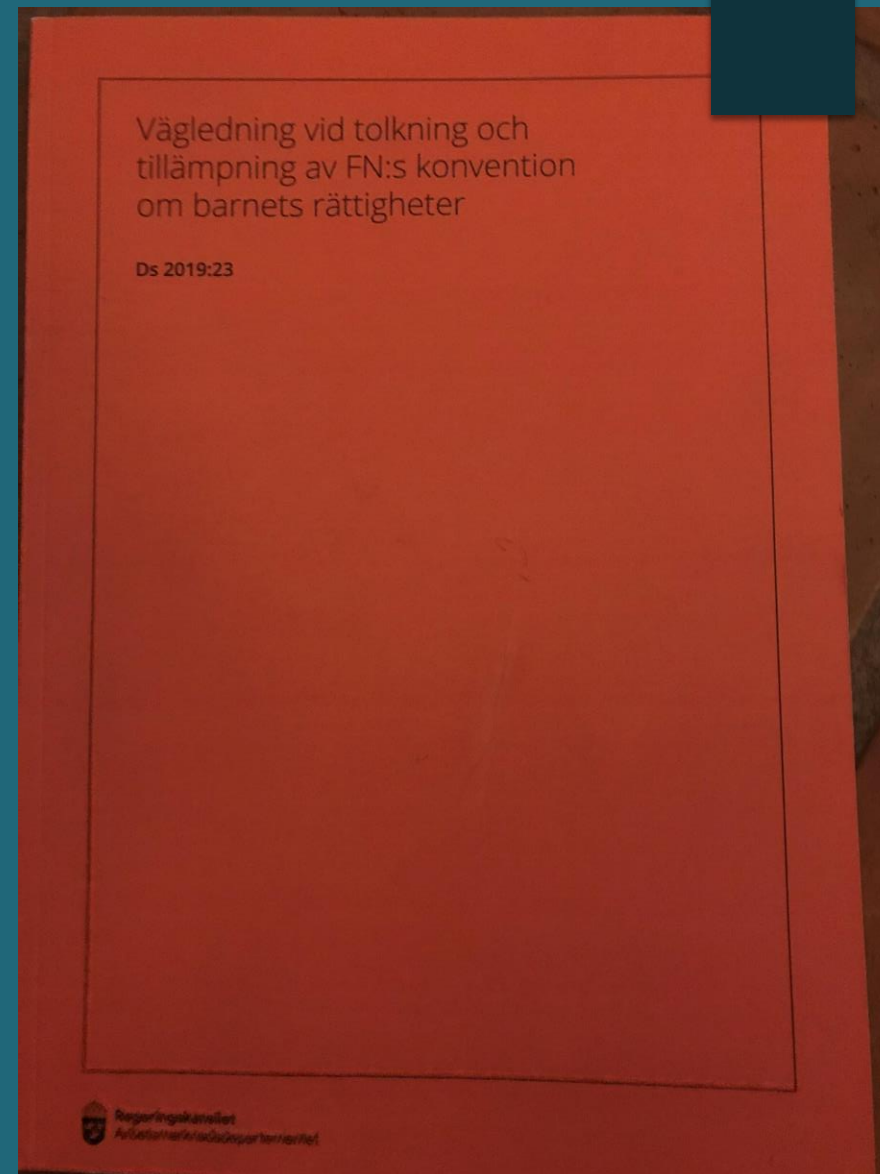

Observationer (hittills)

- Kartlägga hur svensk lagstiftning stämmer överens med barnkonventionen.
- Stämmer väl överens
- Diskrepanser finns, främst i
 - detaljer
 - undantag
 - utesluter inte större diskrepanser
- Tillämpningen

Vägledning (Ds 2019:23)

- ▶ Vägledningen syftar till att underlätta för olika aktörer bl.a. vid rättstillämpning genom att redogöra för hur man metodmässigt kan gå tillväga när man tolkar och tillämpar en internationell konvention som barnkonventionen.

Tolkning och tillämpning av barnkonventionen

Sedvanliga principer för tolkning av internationella konventionen bör användas vid tillämpningen av den nya lagen (prop. 2017/18:186)

Wienkonventionen

Grundläggande tolkningsmedel

Texten

Ändamålet

Sammanhanget

Supplementära tolkningsmedel

Folkrättsliga förarbeten
(*travaux préparatoires*)

Andra konventioner

om mänskliga
rättigheter och

tilläggsprotokoll

Rättspraxis och Doktrin

Övrig vägledning

Barnrättskommitténs
allmänna

kommentarer

Barnrättskommitténs
uttalanden och

rekommendationer

TIPSA OSS!

charlotta.tornell@regeringskansliet.se